

परिचय

दयाळू नागरिक हा एक विनामूल्य शैक्षणिक कार्यक्रम आहे ज्याचा उद्देश मुलांना सर्व प्राण्यांसाठी आदर आणि करुणा विकसित करण्यास मदत करणे आणि प्राण्यांसाठी भिन्नता कशी तयार करावी हे जाणून घेणे.

लक्ष्य प्रेक्षक

या कार्यक्रमाचा उद्देश ८ ते १२ वयोगटातील विद्यार्थ्यांद्वारे वापरण्यासाठी आहे, परंतु आम्ही शिक्षकांना त्यांच्या विशिष्ट विद्यार्थ्यांच्या आवश्यकतेनुसार सूचित मार्गदर्शकतत्त्वे आणि क्रियाकल्प समायोजित करण्यासाठी आमंत्रित करतो.

कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट

दयाळू नागरिक हा कार्यक्रम खालील उद्देश पूर्ण करण्यासाठी डिझाइन केले आहे:

- सर्व प्राणी सजीव आहेत, त्यांना भावना आहेत, आपल्या विचारांचे, आदर आणि संरक्षणस पात्र आहेत अशी जाणीव विद्यार्थ्यांना समजून द्या.
- विद्यार्थ्यांना हे ओळखण्यास मदत करा की जनावरे सुद्धा वारंवार आवश्यक असलेल्या गरजा व भावना अनुभवतात, ज्यामुळे त्यांना इतर प्राण्यांसाठी सहानुभूती विकसित करण्यास मदत होईल.
- विद्यार्थ्यांना प्राण्यांची आकर्षक वैशिष्ट्ये आणि क्षमता समजून घेण्यास सक्षम करा.
- आपल्या ज्ञानामुळे मानवांचे प्राण्यांबरोबरचे संबंध बदलले आणि विकसित झाले आहे हे समजून घेण्यास विद्यार्थ्यांना मदत करा.
- जनावरांच्या वापरापासून दूर राहण्याकरता आपण समाज म्हणून केलेल्या प्रगतीची ओळख करून विद्यार्थ्यांना त्यांच्या सशक्तीकरणस सक्षम करून, तसेच त्यांच्या स्वतःच्या जीवनात प्राण्यांना मदत करण्यासाठी जबाबदारी कशी घ्यावी हे दर्शविण्याद्वारे त्यांना सक्षम करा.

विद्यार्थ्यांना खालील लक्ष्ये पूर्ण करण्यात मदत करण्यासाठी आपल्या प्रयत्नांमध्ये दयाळू नागरिकांचा देखील वापर केला जाऊ शकतो:

- लेखन किंवा बोलताना उचित व्याकरणाचा आणि वापराचा निर्देश प्रदर्शित करा.
- लिहिताना योग्य विरामचिन्हे आणि शब्दलेखन आदेश निर्देशित करा.
- वाचन समस्यांचे प्रदर्शन करा.
- गंभीर-विचार आणि समस्या-निराकरण कौशल्य लागू करा.
- संशोधन आयोजित करा.

कार्यक्रमाचे घटक

- दयाळू नागरिक डीव्हीडी
- शिक्षकांचे मार्गदर्शक
- पुनरुत्पादित क्रियाकल्प पत्रके
- पुनरुत्पादनक्षम दयाळूपणाची शपथ
- पुनरुत्पादित रंगीत पत्रक
- वर्ग पत्रक

क्रियाकल्प बाह्यरेखा आणि उत्तर मार्गदर्शिका

▶▶ प्राणी आमच्यासारखे असतात.

भाग १: सुवर्ण नियम आणि आपण

या क्रियाकल्पांसाठी, विद्यार्थ्यांना पाच परिस्थिती सादर केल्या आहेत ज्यामध्ये त्यांनी जनावरांच्या गरजा आणि भावना समजून घेतल्यानुसार कार्य करण्याचा निर्णय घेणे आवश्यक आहे. सुवर्ण नियमाचे पालन करण्यासाठी त्यांना आव्हान देण्यात येईल.

आपण बोर्डवर सुवर्ण नियम लिहून – “इतरांना जसे आपण त्यांच्याशी करता तसे करू शकता” – आणि वर्गसोबत त्याची चर्चा करून हे क्रियाकल्प सादर करू शकता. विद्यार्थ्यांना विचारा, “मानवांनी या नियमानुसार प्राणी, जनावरे हाताळले आहेत का, किंवा ते त्याचे पालन करण्यास अयशस्वी झाले आहेत?” त्यांनी या उदाहरणांनुसार वागले नाही अशा जनावरांची मदत करण्याचे मार्ग सुचवावेत.

उत्तरे बदलू शकतात. येथे काही संभाव्य प्रतिसाद आहेत:

- ही परिस्थिती सुवर्ण नियमांपर्यंत का येत नाही:** बैलाला मारून त्याला दुखापत होईल परंतु त्याला जलद गतीने चालता येणार नाही, कारण गाडी खूप जड आहे.
आपण काय करू शकता: असे सुचवा की, शेतकरी बैलाला मारण्याचे थांबविले आणि भार कमी करेल. जर प्राणी जखमी असल्याचे दिसत असेल तर दुसऱ्या प्रौढांना पशुवैद्यक किंवा स्थानिक पशु-संरक्षण गटास बोलविण्यास सांगा.
- ही परिस्थिती सुवर्ण नियमांपर्यंत का येत नाही:** जखमी पक्ष्याला मदत करण्यास कोणीही थांबला नाही.
आपण काय करू शकता: पक्ष्यांचे पुढील दुखापतीपासून संरक्षण करा. प्रौढांना पशुवैद्यकीय उपचारांसाठी बोलवा किंवा मदतीसाठी स्थानिक पशु-संरक्षण संस्थांना कॉल करा.
- ही परिस्थिती सुवर्ण नियमांपर्यंत का येत नाही:** कुत्र्याच्या मूलभूत गरजा अन्न, पाणी, व्यायाम, आणि सहवास यासाठी आपण काय करू शकता.
आपण काय करू शकता: आपल्या पालकांसह, शिक्षक किंवा इतर प्रौढांसोबत जाऊन कुत्र्याच्या मालकांस सूचित करा की, कुत्र्यास अन्न आणि पाणी आवश्यक असल्याचे सांगा आणि बाहेर त्याला साखळीने बांधून ठेवले जाऊ नये. जर मालक आवश्यक बदल करीत नसेल तर स्थानिक पशु-संरक्षण संस्थांशी संपर्क साधा आणि आपण जितके शक्य तितके परिस्थितीबद्दल अधिक माहिती देऊ शकता.
- ही परिस्थिती सुवर्ण नियमांपर्यंत का येत नाही:** कासवांना जंगलातून काढून टाकल्याने प्राण्यांचे जीवन धोक्यात आले आहेत.
आपण काय करू शकता: कासवाला जंगलात परत न्या आणि आपल्या मित्रांना सांगा की प्राण्यांना त्यांच्या नैसर्गिक निवासस्थानातून काढून टाकणे का चुकीचे आहे.
- ही परिस्थिती सुवर्ण नियमांपर्यंत का येत नाही:** पक्ष्यांना स्वतंत्र उडणे आणि दुसऱ्या पक्षांबरोबर एकत्र रहाण्याची जरूरी असते, पिंजऱ्यामध्ये एकटे ठेऊ नका.
आपण काय करू शकता: आपल्या चुलत भावाला सांगा की पक्ष्यांना पिंजरे ठेवणे त्यांना दुःख देते आणि त्यांना त्यांच्या नैसर्गिक निवासस्थानामध्ये राहू दिले पाहिजे.

भाग २: सहानुभूतीचा अवलंब करणे

ही क्रिया विद्यार्थ्यांच्या समस्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी तयार केली गेली आहे की जनावरांना मनुष्यांसारखीच आहेत आणि त्यांना आदर आणि दयाळूपणे वागविले पाहिजे, जरी ते वेगळे दिसत असले तरी, हे विद्यार्थ्यांना मुलांचे संरक्षण करणाऱ्या कुत्र्यांविषयीचे वाचन करण्यास आमंत्रित करते. मजकूर स्पष्ट करतो की प्राण्यांना इतरांची काळजी आणि सहानुभूती असते. नंतर ही क्रिया विद्यार्थ्यांना विशिष्ट परिस्थितीत तीन वेगवेगळ्या जनावरांच्या भावनांची कल्पना करण्याची आणि त्यांची यादी करण्याची आव्हाने देते.

उत्तरे बदलू शकतात. काही संभाव्य प्रतिसादांमध्ये खालील गोष्टींचा समावेश असू शकतो:

- आनंदी, प्रेमळ, आरामदायी
- चिडचिड, निराश, दुःखी
- घाबरलेले, दुःखी, एकाकी

भाग ३: मी एक प्राणी आहे

या कार्यात, विद्यार्थी त्यांच्या पसंतीच्या प्राण्यांच्या दृष्टिकोनातून एक संक्षिप्त कथा लिहितील आणि प्राणी आवश्यक समजतील अशा तीन इच्छा विचारात घेतील. ते त्यांच्या कथानकास रेखाचित्र देऊन देखील स्पष्ट करू शकतात. आपण कदाचित या कार्याचा परिचय करून देऊ शकता जो त्यांना साथीदारांच्या भावनांबद्दल किंवा त्यांच्या ओळखीच्या जनावरांच्या भावनांबद्दल चर्चा करण्यास सांगू इच्छिते. या प्राण्यांच्या भावना ओळखून ते कसे ओळखावेत ते विचारा. त्यांच्या सभोवतालच्या परिस्थितीत जनावरांचे वर्तन कसे बदलते? मग, इतर प्राण्यांना समान भावनांचा अनुभव करू शकतात असे सुचवा.

विद्यार्थ्यांच्या वैयक्तिक अनुभवांच्या आणि क्षमतेनुसार उत्तरे बदलतील. खात्री करा की ते त्यांची कथा पहिल्या व्यक्तीमध्ये परंतु प्राण्यांच्या दृष्टिकोनातून लिहितात.

▶▶ प्राणी आश्चर्यकारक आहेत

भाग १: आश्चर्यकारक प्राणी तथ्य

येथे, विद्यार्थ्यांना जनावरं बुद्धिमान असतात इत्यादी बद्दल कित्येक गुंतागुंतीच्या गोष्टी दर्शविणाऱ्या बरीच खरे आणि मोहक तथ्ये आढळतील. विद्यार्थ्यांनी त्यांचे लिखित कार्य सुरु करण्यापूर्वी, विधानांबद्दल वर्गामध्ये चर्चा करा. जेव्हा एखादी आश्चर्यचकित गोष्ट झाल्यानंतर विद्यार्थी हात उंचावतात आणि त्यांच्याबद्दल त्यांचे विचार सामायिक करण्यास सांगतात, तेव्हा आपण तथ्यांच्या यादीतून वाचू शकता.

विद्यार्थ्यांच्या मतांच्या आधारावर उत्तरे बदलतील.

भाग २: आपल्या प्राण्यांचे ज्ञान चाचणी करा

ही क्रियाकल्प विद्यार्थ्यांना काही अतिरिक्त आश्चर्यकारक प्राणी वैशिष्ट्ये आणि क्षमतांना सादर करून किती अद्वितीय आणि जटिल प्राणी आहेत हे समजून घेण्यास मदत करण्यासाठी रचले आहे. येथे सूचीबद्ध सर्व तथ्ये दयाळू नागरिक डीव्हीडीमध्ये समाविष्ट आहेत, म्हणून शक्य असल्यास व्हिडिओ पाहिल्यानंतर ही क्रिया करा.

लक्षात ठेवा की सर्व स्टेटमेंट्स सत्य आहेत. "चुकी"चा प्रतिसाद देणाऱ्या आणि व्हिडिओचा संदर्भ घेणाऱ्या अशा विद्यार्थ्यांसह त्यांचे पुनरावलोकन करणे सुनिश्चित करा.

भाग ३: त्यांना कसे वाटते?

येथे, विद्यार्थी कल्पना करतात की ते एक विशिष्ट वन्य प्राणी आहेत. त्यांनी संशोधन केले आहे की प्रजातीचे निवासस्थान आणि त्यांच्या घर आणि जीवनावरील धोक्याबद्दल मनुष्यांना एक छाप पडेल असे पत्र लिहा.

विद्यार्थ्यांचे वैयक्तिक अनुभव आणि क्षमता तसेच त्यांचे निवडलेले प्राणी यांच्यानुसार बदल वेगवेगळे असतील. तुम्ही माजी विद्यार्थ्यांकडून संपादकांना लिहिलेले पत्र घेऊ शकता आणि त्या प्रकाशित करू शकतील अशा उपयुक्त वेबसाइट, मासिके किंवा वर्तमानपत्रे सुचवू शकतात.

▶▶ आपण जनावरे कशी वाचवू शकता

भाग १: प्राण्यांचे सर्वात चांगले मित्र व्हा

या क्रियाकल्पांसाठी, सहानुभूती निर्माण करण्यासाठी आणि त्यांच्या गरजा चांगल्याप्रकारे समजून घेण्यासाठी विद्यार्थी त्यांच्या घरांत राहणारी जनावरांची सोय, भावना आणि विचार या गोष्टी विचारात घेतील. विद्यार्थ्यांनी पाळीव प्राण्यांची निवड केली पाहिजे आणि नंतर त्या गोष्टींची यादी करा जे प्राण्यांना आवडतात आणि नापसंत करतात, ज्या गोष्टी त्यांना आणि जनावरांना आवडतात आणि नापसंत करतात आणि ज्या गोष्टी त्यांना स्वतः आवडतात आणि नापसंत करतात.

उत्तरे बदलू शकतात. येथे एक संभाव्य प्रतिसाद आहे:

कुत्र्याला आवडते:	आम्हाला दोघांना आवडते:	मला आवडते:
चेंडूचा पाठलाग करणे	एक स्वादिष्ट जेवण खाणे	व्हिडिओ गेम खेळणे

जर कुटूंब त्यांच्या घरांमध्ये प्राण्यांचे स्वागत करतील तर ते कुटूंबाच्या गरजा पूर्ण करू शकतील याचे महत्त्व तसेच त्यांच्या कुटूंबातील किंवा रस्त्यावरून कुत्री किंवा मांजरीचा अवलंब करण्याच्या महत्त्वावर चर्चा करण्यासाठी या संधीचा उपयोग करा. बरेच विद्यार्थी आपल्या पालकांना पाळीव प्राणी, मासे, उंदीर, हॅमस्टर, ससे, पक्षी आणि अगदी मांजरी व कुत्र्यासारख्या प्राण्यांना पाळीव प्राण्यांमध्ये विकत घेण्यास प्रोत्साहित करतात. जे पाळीव प्राणी पीडित आहेत याची कल्पना न करता, जीवनावेजी प्राण्यांना वस्तूप्रमाणे वागवतात. त्यांच्या विशिष्ट गरजा पूर्ण करण्यात अयशस्वी होतात.

भाग २: चेंजिंग टाइम्स, चेंजिंग माईंड्स

या क्रियाकल्पांमध्ये विद्यार्थ्यांना आज विविध प्रकारच्या पद्धतींचा समावेश केला आहे ज्यामध्ये आज मानवांनी प्राणी वापरले आहेत आणि या उद्देशाने प्राणी वापरण्यासाठी अस्तित्वात असलेल्या किंवा नवीन पर्यायांचा विचार करण्यास त्यांना आव्हान दिले आहे.

उत्तरे बदलू शकतात. काही संभाव्य प्रतिसादांमध्ये खालील समाविष्ट आहेत:

१. ट्रॅक्टर वापरणे
२. कॅनव्हास किंवा इतर गैर-प्राणी सामग्रीतून पादत्राणे तयार करणे
३. सर्कसमधील प्राण्यांचे रक्षण करणे, त्यांना सन्मानित अभयारण्यांमध्ये पाठवणे, जिथे ते आपले दिवस शांततेने जगू शकतात, आणि पशु-मुक्त मनोरंजन पर्याय समर्थन

भाग ३: पशु अतिवृद्धी = दुःख गणित

येथे, विद्यार्थी जेव्हा कुत्रा किंवा मांजरीचा जनावरांचा पशुवैद्यक नसतात तेव्हा जन्माच्या संख्येची गणना करेल. या क्रियाकल्पांद्वारे, त्यांना बेघर प्राण्यांची जननसंख्या अधिक चांगल्याप्रकारे समजेल - प्राणी जननसंख्या प्रमाणावरील संकट आणि उपाय.

					७
		६	६		२४
१	६	३६	५४		९६
+ ६	+ १८	+ ५४	+ १६२	+ २२२	
७ (एकूण ए)	२४ (एकूण बी)	९६ (एकूण सी)	२२२ (एकूण डी)	३४९ (एकूण योग)	

अंतिम दोन प्रश्नांची उत्तरे वेगवेगळी असतील, परंतु विद्यार्थ्यांना हे समजले आहे की प्राण्यांचे निर्जंतुकीकरण करणे आणि त्यांना पाळीव प्राण्यांच्या दुकानातून किंवा प्रजननकर्त्यांकडून विकत घेण्याऐवजी प्राण्यांच्या आश्रयस्थानातून किंवा रस्त्यावरून दत्तक घेणे हे बेघर - प्राणी संकटातून सोडविण्यास मदत करण्याचा सर्वोत्तम मार्ग आहे आणि त्यांना हे सांगण्याची खात्री करा की हे केवळ मांजरी आणि कुत्र्यांना लागू होत नाही - हेच सामान्यतः पाळीव प्राण्यांच्या दुकानात खरेदी केलेल्या इतर प्राण्यांसाठी आहे. दत्तक घेऊन, विद्यार्थी अशा व्यवसायांना पाठिंबा देण्याऐवजी जीव वाचवू शकतात ज्यांना आधीच जास्त लोकसंख्या असलेल्या जगात आणखी प्राणी आणून फायदा होतो.

